NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v sredo 10. maja 1854. *List 37.*

Véliki zbor c. k. krajnske kmetijske družbe.

2. dan t. m. je bil v Ljubljani letošnji véliki zbor c. k. kmetijske družbe, ki ga je, ker je slav. gospod deželni poglavar tačas na Dunaji bil, njegov namestnik visokorodni c. k. dvorni in poglavarstvini svotovavec gosp. grof A. Hohenwart s svojo nazočnostjo poslavil. Snidilo se je 57 udov. Vse kmetijske družbe našega cesarstva so bile nadomestovane po od njih izvoljenih poročnikih. Na ogled postavljene so bile nektere mašine in nekteri domači pridelki, ktere bomo omenili na koncu tega popisa.

Gospod predsednik F. Terpinc je s prijazno besedo pozdravil zbrane gosp. družbinike in se podružnicam serčno zahvalil za pripomoč, s ktero so skozi celo leto podpirale glavni odbor, da je mogel v mnozih zadevah, zlasti v nekterih imenitnih vprašanjih slav. deželnega poglavarstva, dostojne odgovore dajati. Omenil je gosp. predsednik tudi, da razun Teržiške podružnice, kjer je dosihmal še premalo udov, so osnovane vse druge, ker je poslednji čas tudi podružnica v Ložu ustanovila odbor zvedenih mož. Potem je naznanil imena gosp. poročnikov, ki so jih sl. kmetijske družbe druzih austrijanskih dežel za svoje namestnike pri tem zboru izvolile in je veselje razodel zastran serčne prijaznosti, ktera veže krajnsko družbo z vsimi kmetijskimi družbami našega cesarstva.

Po končanem ogovoru gosp. predsednika je začel družbini tajnik dr. Bleiweis razlagati imenitniši opravila kmetijske družbe, ki jih je doveršila od poslednjega lanskega zbora do današnjega, in ktere po družtvinih postavah se imajo vediti dati občnemu zboru. Naznanjal je sledeče:

Slavno c. k. ministerstvo notranjih oprav je poterdilo predlog lanskega zbora: naj bo pervo leto kmetijskih učilnic vprihodnje v Ljubljani, da se poduče učenci v tako imenovanih pripravljajočih naukih, ki so podlaga umnega kmetovanja in h kterimi se šteje naravoslovje, kmetijska kemija, natoroznanstvo domače živine, živinoreja itd., kteri nauki se razlagajo učencom v živinozdravilski učilnici po dr. Bleiweis-u in dr. Strupi-u; zraven teh naukov naj se učé tudi rastlinoznanstva, sadjo- in murvoreje na družtvinem in licealnem vertu po razlaganju gosp. Fleišmana.

Bukve v vsih razdelkih kmetijstva, ki jih je v gladkem domačem jeziku družbi spisal častiti gosp. fajmošter J. Zalokar in zavolj kterih je bilo v lanskem zboru sklenjeno, da naj se jih natisne 2000, se že natiskujejo tako pridno, da sta dva oddelka že gotova, ktera je dr. Bleiweis že pokazal zboru; druga polovica bo gotova to poletje.

Odbor kmetijske družbe je naprosil senožeškega inženirja gosp. Prajšna: da je učencom kmetijske učilnice pozimi razkladal obdelovanje senožet, kako močirne na suho devati z drênažo in brez drênaže, in kako vodo na nje napeljevati. Gosp. Prajšen je radovoljen prevzel ta nauk, in je tudi ob nedeljah razlagal enaki nauk kmetovavcom, gosp. bogoslovcom in šolskim pripravnikom.

Perva drênaža v Ljubljani na magistratnem močirnem travniku je končana. Mnoge ovére, ki so pri vsakem novem početju, posebno z mašino, ki je mogla večkrat popravljana biti, preden je začela dobre ceví izdelovati, in pa poznojesenski čas, v kterem se je drênažiti začelo, je podražilo to pervo delo tako, da stroški presežejo pervi prevdark. Delo pa je tako dobro dogotovljeno, da je veselje viditi, koliko moče se izteka iz podzemeljskih studencov tega močirnega travnika, — prerajtano je, da noč in dan izteka več kakor 40.000 bokalov vode, čeravno je velika suša bila takrat, ko se je voda merila, ki izteka izpod travnika. Ker v taki obilni moči raste le slaba kisla trava, je lahko zapopasti, da ta trava, izrejena iz moče, bo poginiti mogla, kadar v moči ne bo več živeža dobivala, in namesto nje se bo izcimovala druga boljša trava, kar se popolnoma na še le v 2 ali 3 letih zgoditi zamore. — Ker zdaj vémo ceno lončenih ceví, ki jih izdeluje gosp. Baumgartner, se zamore že za gotovo povedati: po čim pride pri nas drênaža enega orala, ako gré delo urno izpod rok — namreč okoli 30 gold. Gosp. Baumgartner si je naročil že drugo mašino, da bo zamogel hitro ceví izdelovati, kterih se bo letos že dosto potrebovalo, ker se je že več kmetovavcov za drênažo oglasilo.

Ker se v lanskem zboru ni mogla osnovati postava za tergatev (bendimo) na Krajnskem, in je bilo sklenjeno: naj družbini odbor skusi tudi iz druzih imenitnih vinskih dežel zvediti: kako tam ravnajo, da se kar je dobrega drugod in pripravnega tudi za naše kraje odloči, je odbor popraševal po taki postavi po vsih vinskih deželah našega cesarstva in po okrajnah Rajna, kjer tolikanj sloveče vino raste. Iz austrianskih deželá je le malo zvedel od dunajske okolice, — drugod nimajo o tergatvi nobenega reda. Kar pa vinorejo na Rajnu zadeva, smo prejeli iz Darmstadt-a vse rajnske postave o tergatvi, v kterih bode marsiktero dobro zernice tudi za naše kraje najti. Odbor bo izbral, kar bi utegnilo primerno biti naši deželi, in bo sostavek ta poslal dotičnim podružnicam v pretres. Kar bojo te poterdile, bo predložil odbor potem c. k. deželnemu poglavarstvu, od kterega je nalogo prejel izdelati osnovo za postavo tergatve.

Na želje, ki so se razodelovale kmetijski družbi že od več strani: naj bi nakupovala od malih svilorejcov pridelane kokóne, da véjo kam s svojo trohico, je nakupila lani s pridelkom na družbinem vertu vred 65¼ funtov galête, ktero je gospá Orlova v tako lično svilo spredla, da zbor ni dosto prehvaliti mogel na ogled postavljene.

Odgovor c. k. ministerstva notranjih oprav: da vlada ne more prisiljene asekuracije za ogenj in točo prevzeti, je bil zboru na znanje dan. („Novíce“ so lani že naznanile ta vis. sklep).

Veliko delo, ki ga je kmetijska družba opravila o osnovi nove postave za zložbo (arondiranje) zemljiš, je bilo v posebnem odstavku zboru na znanje dano.

C. k. deželno poglavarstvo je vprašalo kmetijsko družbo: ali je za vspešno obdelovanje ljubljanskega močvirja potreba, da se kakor zdaj brez konca in kraja požiga? Družtvini odbor je po posvetu z mnogimi posestniki in posebno z gosp. dr. Orlom, ki ljubljansko močvirje čez in čez natanko pozna, slav. poglavarstvu odgovoril, da pervo obdelovanje vsacega mahovitega zemljiša se koristno začnè s požigom, da pa je to zadostno, ako posestnik potem zemljiše gnojí z mešanim gnojem, z napeljevanjem parstí, laporja, šute itd.

Kmetijska družba je ene leta imela na pristavi na Poljanah štajarskega bika za pleme. Ker pa se je skor cela Ljubljana zanašala le na to živinče, je bilo tako presiljeno, da ni moglo vsim zadostiti. Tem napakom v okom priti, je povabil odbor posestnike goveje živine: naj popišejo: koliko krav da imajo; za vsako se plača 40 kr. na leto. Če se popiše 150 krav, bo družba le za te imela bika, in če se jih naznani 300, bo kupila še enega. Al naznanilo se jih je le 120 — kar je odboru očitno znamnje, da nočejo. — In odsihmal ni več bika na Poljanah.

Vsaki podružnici se je poslalo letos za poskušnjo pol mernika jeruzalemskega ječmena, ki ga je pridelal lani gosp. predsednik kmetijske družbe na svojem polju poleg Fužinskega grada; ta ječmen je dal 12 zern in mernik (pol vagana) vaga 45 funtov; s polovico rèží zmešan je kaj dober za kruh; za prid kmetijstva vedno skerbni gosp. predsednik želé, da bi se ta izverstni ječmen zaplodil po deželi, in pričakujejo naznanil: kako se bo drugod obnašal. — Ravno tako radovedni smo, kako bo storilo pri nas tisto toliko čislano véliko korenje, kterega pa odbor letos ni mogel veliko razdeliti, ker ga ni veliko imel.

Kaj je odbor zavolj živinske solí storil, da smo jo dobili v Ljubljano, je bilo zboru oznanjeno, bravcom „Novíc“ je tudi že znano.

Lani je podal odbor kmetijske družbe naši kupčijski zbornici na njeno prošnjo popis kmetijstva na Krajnskem, letos pa popis kmetijske družbe od njenega začetka noter do letos, oboje izdelano od dr. Bleiweis-a. Ker je oboje važno za gosp. družbinike kmetijske družbe, je zbor sklenil: naj se 800 posebnih iztisov v nemškem in slovenskem jeziku napravi in brez plačila razdelí med družbinike.

Da bi se tudi na Krajnskem letos nakupovali konji za cesarsko službo, je kmetijska družba prosila dotično gosposko, ki je obljubila, se potegniti za to reč.

Presvitli cesar so 30. marca poterditi blagovolili predložene postave kmetijske družbe pod naslovom ces. kralj. kmetijske družbe na Krajnskem.

Poterjene so tudi postave obertnijske družbe krajnske.

Poterjenje družtvinih postav za obdelovanje Krasa še ni došlo družbi. —

To so bile važniši oprave glavnega odbora preteklo leto. (Dalje sledí.)

Koristnost češminja.

Češminje je rastlina, ktero ljudje sploh poznajo. Pravijo mu tudi češmilje, po nemško: Berberis, Weinschädling itd. Nahaja se po mnogih krajih, raste 2 do 6 čevljev visoko, ter se upotrebuje posebno za plotove in živice poleg cest in okoli vertov. Jagode njegove so podolgaste, navadno rudeče; je pa tudi germ tamno-višnjevih jagodic.

Češminje je mnoge koristi. Omenim tukej posebno, da sok iz njegovih jagodic zamore popolnoma limonini sok nadomestovati. Vse, kar se od limoninega soka pričakovati smé, nahaja se tudi v soku češminjevem, kadar je iz popolnoma zrelega sada narejen. Ni le ravno tako zdrav, temoč je tudi ravno tako prijeten, tako da se zamore rabiti pri vsih jedilih in pijačah, za ktere se rabijo drage limone. Prav navaden je za hladetino (Gallerte), ker ni treba ne vina ne limoninega soka, ktera se prihranita obá. Davno že vejo ljudjé, da češminjev sok je tudi dober za punč, in da limone popolnoma nadomestuje; da je zdrav, in da je imeniten lek zoper škorbut in kamen.

Le obilno teh jagod dobiti je težko, torej bi bilo umnim kmetovavcom svetovati, da bi tudi iz tega germa kaj dobička doseči si prizadevali, kar bi ne bilo težavno. Tudi ne bo dolgo, in tergovci bodo teh jagod iskali in kupovali; kajti že v več velikih gospodarstvih se one upotrebujejo pogostno.

Sok iz češminjevih jagod se dá lahko ožmeti. Če se malo jagod ima, se stolčejo, ter se ožemajo skozi perteč. Ako se zrele jagode v kaki posodi nad ognjem tako dolgo mešajo, da so popolnoma pregrete, dajo več soka, kakor če se merzle ožmejo.

Ožmeti sok se prekuha s sladkorjem vred, ali pa — če ga je treba dalj časa hraniti — se dá vreti. Ko se je bil očistil, ga v dobro zamašenih steklenicah v kleti hranimo.

Češminjeve jagode se dajo tudi začiniti po načinu, kakor se češplje v kisu hranijo.

Po nekterih krajih, kjer imajo češminja dovelj, oberajo jagode, jih stolčejo, jih dajo vreti, ter žgejo žganje iz njih, ktero je prav dobro.

Les tega germa je terd in lepo plamenit. Izdelujejo iz njega pletilke. Čevljarji rabijo ga za čevljarske klinčike.

Skorja, v vinu ali v vodi kuhana, in usta ž njo izplakati, pomaga zoper ustno gnjilino, otverdi zobé, ter potolaži včasih zobobol. Tudi je skorja pripravna žoltiti safijan, kteremu živo barvo in svetlost podelí.

Množí se češminje pervič, če se koreninski izrasliki odrežejo, obrežejo in presadé; drugič, če se pomladi enoletne mladice odcepijo in poprek 4 pavce globoko v zemljo vtaknejo; tretjič, po semenu, ktero se v jeseni nabere, očisti in koj tačas posadí, ali pa posuší in čez zimo na toplem obvarovano mesca marca ali aprila pol pavca globoko po versti seje.

V dobri zemlji raste češminjev germ 3 do 4 vatle na višavo; raste pa tudi na naj slabejem svetu. Kjer se marljivo presajuje in obrezuje, donaša večje, lepše in boljše jagode. Nekteri pravijo, da njih sosedšina silju škodje; al to ni res.

Češminja je več sort; priporočujem navadni češminjev germ. J. Š.

Zgodovinske pisma.

Drugo pismo.

O imenu „Koroško“, in „Gorotan“.

Imé „Koroško“ se je menda začelo, ko ni bilo že več Vlahov (Galov) ne na Koroškem ne na Krajnskem, — torej to ime ne bode vlaško; kaže se velikoveč slovensko (krajnsko) od gora, goruša, gorjuša; zadnje dvoje pomeni posebno visoko goro. To ime je prav za prav Goroško ali Goruško, ker je v deželi tega imena veliko goroš. Na Krajnskoslovenjem imamo tudi razglede, da se *k* v *g* ali *g* v *k* spremenja, na priliko, kojiti, kar se na Pivki čuje, in kuščar, kar drugi zgovarjajo gojiti, gušter itd. Ravno tako se kaže ime Koroško iz Goroško, Goruško ali Gorjuško, in dalej Korošci, Korošice, Koroše iz Gorošci, Gorošice, Goroše; zadnje je morda pomen kake ženske, ki je sama velika kot (v podobi rêči) kaka Goroša ali Gorjuša. Namest „Koroško“ je slišati zlasti na Gorenskem Krajnskega ime Koratan. Tudi to ime je iz „gora“ — gorat kraj ali Goratan. Tudi v tem imenu se je *g* v *k* zmenil, da se vsaj pogosto čuje Koratan. Nemško ime Kärnthen je ali iz slovenskega Koratan, ali iz Karni (Karner) imena ljudstva, ali pa iz imena Kern, kar je ime gore po latinski Mons Carinthianus imenovane, ktera je blizo gosposvetskega polja, kjer so nekdaj koroške vojvode stavili. Ravno tako je en grad imenovan Kernski grad (Karnburg). (Glej časopis „Slovenija“ 1849, str. 280 — g. Svečan.)

Pri izpeljanji imena Kärnthen od „Karni“ ali od „Kern“ nas njegova končnica then ne smé motiti; Nemci so tudi sicer podobne končnice večkrat dostavljali, ko so iz krajnsko-slovenskih imen nemške imena napravljali. Vzemimo ravno tudi iz Koroškega razglede, tako je Wolting od „vol“, Malenthein od „malen“, Karnaterbach od „Krn“ ime potoka, ki se v Ziljo steka. (Glej „Slovenija“ 1849, str. 296—312). Iz Kärnthen je latinsko Carinthia, in ravno tako latinsko Carantania; vendar bi se zadnje brez vse sile dalo tudi od „Koratan“ izpeljati.

Nemško ime „die Karner“, kar Korošce pomeni, je vzeto iz latinskega Carni in to iz slovenskega Krajni; utegne pa tudi biti, da so Nemci sami neposredno ime Krajni v Karner preobernili. „Die Karner“ (Karni) je edíno ime s Krajni, li da je pervo v ustih tujcov, drugo pa nepopačeno slovensko. Tisti, kterim Nemci pravijo „die Karner“ (Korošci), so po svojem narodu tudi res od Latinov nazvani Carni, in slovenski Krajni, li da današnje čase v drugi deželi stanujejo, kakor pa tisti, ki se vedno po slovenski Krajni ali Krajnci zovejo, in kterim Nemci zdaj za Slovenci „die Krainer“ ali „Kraner“ (celo pepačeno tudi „Graner“) pravijo. Z imenom Krajni, Krajnci in Karni (po nemški „die Krainer“ in „die Karner“) je nekako taka kot z imeni Parzi in Persi ali Perzjani, Franki in Francozi, Bretagnci (to je Bretanjci) in Britanci — pervi so na Francozkem, drugi na Angležkem ali Anglezi sami.

Nekako enako je tudi z imenom Slovenci, Slovaki ali Slavonci. Te imena so enega početka, med sabo ene, po raznih končnicah, po majhnih spremenah, po nekoliko različnem zgovarjanji različne, vendar pa med seboj sorodne ljudstva pomenijo. Da so nekdanji Goratan (Karantanio) veliko veči si mislili nekteri, je prišlo menda od tod, ker so si povsod, kjer so od Karnov kaj čuli ali brali, si Goratan mislili, in ker se niso spomnili, da je vse slovensko ljudstvo, kar ga je bilo od jadranskega morja do Donave, imelo splošno ime Karni ali Krajni. Da je pa nekdanji Goratan veliko veči bil memo današnjega, se ne dá tajiti, če tudi ni bil ravno tako velik, kakor se nekterim zdí. Če bi na grobu kacega Korošca bil slovenski napis „Krajni“ ali „Krajnec“, bi bilo menda bolje zadeto, kot da na Dunajskih žaljah na grobu Krajnca, rajncega gosp. Kopitarja, stojí napis „Carantanus“.

Ta moj sostavek bravši si utegne kdo misliti, da semtertje nekoliko drugače govorim, kot sem pred nekaj časom govoril. To je tudi res. Ko po tmi tavamo, se večkrat udarimo, vendar se ravno po tem marsikaj naučimo. Errando discimus! Poženčan.

Novičar iz austrianskih krajev.

Iz zlatnega Praga. Te dní je prišel na dan pervi letošnji svezek časopisa českega muzeja. Ker je njegov zapopadek prezanimiv, ne dvomim, da bo mnogim čitateljem „Novíc“ milo zvediti ga. Je pa sledeči: bvetni izbor iz „božanske komedije“ („Divina commedia“ od Dante Alighieri-ta); priobčuje ga Fr. Dauha. — Ribe morja jadranskega, od dr. Lambla. — Hradečki odlomek staroslovanskih nedeljnih evangelij, od Vaclava Hanky. — Mikulaš Dačicky z Heslova a na Kbele. Spisal F. B. Mikovec. O nesnazih měst šosnih u hájeni svyh privilegíi po roce 1620, od J. Erenbergera. — Presojevanje F. L. Čelakovskovega „čitanja o primerjavajoći slovnici slovanski“, spisal Mart. Hattala. — Vést o matici českí. — Vést o českem muzeumu. — Knjigopis. — Z nazočnim svezkom muzejnika je izdan tudi drugi oddelk pervega dela prevažnega spisa „Diejiny národu českého“ od slavnega Palackega. Drugi oddelk obsega povestnico česko od 1125 do 1253. — S tim važnim delom zgodovinskim je prišlo tudi drugo delo te verste, ne manj važno, iz peresa g. arkivara Jaromira Erbena na svetlo. Je pa to „Potovanje Krištofa Haranta iz Polčic“ del pervi. — Gosp. dr. F. L. Rieger izdal je „Život Mohamedův“, spis, preveden iz angležkega po slavnem Washingtonu Irving-u. — Gosp. Vojteh Šafarik prevedel je celo glasovito delo Humboltovo pod naslovom „Kosmos“ v česko narečje. — Gosp. K. Vlad. Zap, vrednik izverstnih „Památkov arheologičnih“ bode izdal nov spis o zemlji Čehov, tudi arheologično-topografičnem oziru, v českem narečju. Zorislav.

Iz Gorice 6. maja. Včeraj smo z veliko častjo pokopali svitlega našega nadškofa in kneza Lušin-a. Prišli so k pogrebu tudi svitli škof teržaški gg. Legat in mnoge višjih c. k. oblastnikov iz Tersta. Rajnki so bili sin kmečkih staršev iz doljnega Koroškega, pa so se po izverstnih lastnostih svojega uma in serca iz lastne močí povzdignili na visoko stopnjo cerkvenega kneza, ovenčanega z velikim križem Leopoldovega reda itd. Bili so rajnki škof v vsem mož po volji božji in tako milostnega serca, da so vse dali, kar so imeli. Živel bo njih blagi spomín dolgo dolgo v hvaležnih sercih! —

Iz Maribora 5. majnika.

Odperto pismice

gospodu farmeštru Rihardu Knabl-u, odbornemu soúdu štajarskega zgodovinskega družtva.

V 4. zvezku časnika „Mittheilungen des historischen Vereines für Steiermark“ pravite prečastiti gospod o „tako zvanem Deo Charto“ na Videmskem rimskem kamnu, da je neki dopisatelj ljubljanskih „Novíc“ se prederznil Muharja pokvaritelja onega teksta imenovati. Na koncu Svojega pretresa pravite, da se radi udate, ako je kdo v stanu, razlago Vašo Videmskega napisa zatreti.

Akoravno bi jaz Vašemu pozivu na polje zgodovinsko le tadaj vstreči moral, kadar ste dokazali, da ste mi slovstveni verstnik, to je, tudi slovenski znate in to razumite, kar jaz pišem, in da tedaj zamo-

rete z dušnimi, ne le s telesnimi očmí gledati po kamnju, Vam bodem vendar v prihodnjem zvezku gori imenovanega časnika odgovoril in Vam pokazal: da tudi Vi ste, kakor Muhar, tekst pokvarili. Davorin Terstenjak.

Iz Celja. Po dolgem neprijetnem in merzlem vremenu se je nebo zvedrilo in prihaja lepa pomlad. Ozimina je scer po mrazu nekoliko terpela; ljudjé menijo pa, da, kakor polja zdaj kažejo, vendar bi utegnila letina dobra biti. Sicer se je te dní po bližnjih krajih marsikaj žalostnega prigodilo. Tako je 1. dan maja pod Prešinom, v sv. Lorenca okolici, neki kmet, nekoliko globokeje ko navadno njivo razoraje, zadél na mertvaške človeške kostí. Naznanil je to koj dotični sodii v Celje. Sodnijško-zdravniško razgledanje najdenih kostí je dokazalo, da te kostí so blizo 15 do 20 let v zemlji bile zakopane; da so kostí mladega, 20 do 30 let starega moža; da se pa ne more zagotoviti, po kterem načinu smerti je bil poginil. Ker ni nič tako zakrito, da bi ne prišlo na svito, je pričakovati, da se bo tudi zvedilo, kdo je nesrečnik bil, ki na tem nenavadnem mestu je počival. — 2. dan majnika je v Celju majhen deček — zgorel! Neka nepazljiva mati je pustila na večer dveletnega fantiča samega na mizi zraven goreče sveče sedeti, je odšla, ter izbico zaklenila. Fantiček se je luči preveč bil približal; plam zagrabil je oblečico njegovo, ter začela je po celem truplu revčika goreti. Pervi je prišel oča domú, najdel je — o joj! ljubčeka strašno sožganega in mertvega. — 3. dan majnika došlo je naznanilo v mesto, da v Št. Rupertski fari, okolici Bezgoviški, je neka žena, Apolonia T., strašno smert storila. Sodnijško-zdravniško razgledanje mertvega trupla njenega je najdlo, da spodej persne kostí je bila precej velika rana in odpertina v koži, skozi ktero je mnogo čev se bilo izvun razlilo. Ali je in kakšino hudodelstvo je tù bilo doprinešeno — to tudi menda na vekomaj ne bo ostalo zakrito. J. Š.

Iz dolnega Štajarskega. H. Da je bila poroka presvitlega cesarja imenitna prigodba vsakemu verlemu Austrijancu, in da se je od nje govorilo veliko tudi po kmetih, je sploh znano. Da si pa vsak tako slovesnost po svojem prostem zapopadku domišluje, pričuje sledeči pogovor, ki sem ga pod svojim oknom slišal v nedeljo večer pred poroko, ko je stalo in čakalo na večernice več mož in fantov razne starosti, in so se od slavne cesarjeve ženitve pogovarjali. Zapišem, kakor sem slišal, preprosto pomenkovanje pod oknom:

Neki star godec: Tak juter bodo svitli cesar poroko imeli; Bog Jim daj srečo! Bog vé, kakšne godce da so najeli?

Neki star mož: Kaj godci! ti bojo lahko naj lepšo vižo zagodli; al starašina, ta ta bo mogel dobro premisliti, kaj bo govoril, da se pri tak imenitnih svatih kaj ne zagovorí.

Neki fant: Jaz bi nevesto in družico rad vidil, kak boste oblečene in kak se boste vêdle?

Drugi fant: Meni ni toliko za obleko; jaz bi raji cesarico v obraz vidil, ker je nek tak zala.

Tretji fant: Bog zna: koliko vina bodo ženin kaj fantom dali, kadar bodo zaukali?

Izslužen vojak: Jaz sem bil daleč po svetu, in vém vse te rečí. Tacih svatb si ne smete misliti po svoji pameti. Ko se je mogočni cesar Napoleon ženil, so nevestina botra tak kolač spekli, da so grenárdirerji po njem hodili in so s srebernimi lopatami svatom kose lomili. Tretji dan so 50 centov težkega vola pečenega celega na mizo prinesli.

Vsi (zavzeti): O, ohó, dête hentaj! itd.

Iz Ljubljane. Zdaj tudi „nekteri Jugoslovani“ v zagrebški „Luni“ (dokladi k „Agramer Ztg.“) poterjujejo, da vse to je čista resnica, kar je v „Novícah“ dozdaj o zapuščini Vrazovi bilo pisano, ter pravijo: da je Vrazova zapuščina pravi kinč jugoslovanskega slovstva. Kako to, da „Neven“ še zmirej molčí o tem, ker se smemo terdno nadjati, da sedanje slavno vredništvo nima nič preklicati, ako dá „čast komur čast gré“.

Novičar iz mnogih krajev.

Deputacijam iz Ogerskega, Lombardo-Beneškega in iz Prage so presv. cesar obljubili, da pridejo s presv. cesarico kmalo v njih kraje. — Po naj višjem sklepu od 26. p. m. imajo politične deželne poglavarstva v vsih kronovinah našega cesarstva, razun Ogerskega in Lombardo-Beneškega, svoje opravila po novi osnovi 29. dan tega mesca začeti. Okrajne poglavarstva, namestne županije na Horvaškem, in okrajne vradnije na Erdeljskem ostanejo začasno še v svojih opravilih. — Kdor se hoče deržavni preskušnji iz gojzdnarstva podvreči, naj se oglasí pri c. k. deželnem poglavarstvu svoje dežele do konca prihodnjega mesca; čas in kraj preskušnje bo ministerstvo pozneje določilo. — Vodstvo c. k. prodajavnice rudninskih pridelkov na Dunaji je ceno vsake sorte kotlovine znižalo pri centu za 2 fl., svinca za 1 fl., živega srebra in cinobra za 10 fl. — Vsi sadeži na Laškem obetajo dobro letino; slana ni škodovala veliko. Smešno pa je v nekem dunajskem časniku brati, da tudi še ni nič gnjiline na krompirju zapaziti! Mož gotovo bolj kuhani krompir pozná, kakor kdaj da gnjiti začnè. — Iz rusovsko-turške vojske se ni nič posebnega te dní zvedilo. Da bi bili Rusi na trajanskem nasipu pri Černovodi tepeni bili, ni res; malo Valahijo so zapustili, kakor se sliši zato, da se bojo z večjo armado proti Šumli obernili. Turki so obsedli od Rusov zapušeno Krajovo in marširajo proti Babadag-u. 28. aprila so Rusi vnovo začeli hudo na Silistrio streljati (strelajo z žarečimi kroglami), Omer-paša pa je pisal v Carigrad, da se bo Silistria deržala, če ji pride angležko-turška armada še le v 6 tednih na pomoč. Iz Rusovskega se sliši, da vlada neprenehoma množí svojo armado. Sliši se tudi, da hoče na mejo austrianske Bukovine postaviti 70.000 vojakov; na Gerško je nek poslala 700.000 sreb. rubljev v pomoč. — V Hercegovini napravlja paša Mostarski černo vojsko (Landsturm) zoper Černogorce. — Peržiška vlada, ki misli od Rusov več deželá nazaj dobiti, ki so ji bile vzete, je nek poslala 50.000 vojakov (?) na turško mejo, kar pa ni kaj verjetno, ker se je unidan slišalo, da šah perziški hoče biti nobenostransk. — V Belgradu je vse mirno, pa vse se pripravlja za vojsko. — Francozka in angležka vlada nabirate novo armado za černo in baltiško morje. Napoleon je ukazal kardelo od 100.000 mož postaviti poleg Montreuil-a, 50.000 pa poleg Marseilla. — Angležke barke na izhodnem morju so bile 28. dan p. m. še pred Elfsnabben-a, francozke pa so 7. dan t. m. prijadrale v Wingo-Sund.

Stan kursa na Dunaji 8. maja 1854.

Obligacije deržavnega dolga	5 %	86¾	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	85½	fl.
	4½ „	77¼	„	Windišgrac. „ „ 20 „	29¼	„
	4 „	70¼	„	Waldštein. „ „ 20 „	29⅜	„
	3 „	55	„	Keglevičeve „ „ 10 „	10½	„
	2½ „	44½	„	Cesarski cekini	6 fl. 21	
Oblig. 5% od leta 1851 B		111	„	Napoleondor (20 frankov)	10 fl. 49	
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		84	„	Suverendor	18 fl. 20	
Zajemi od leta 1834 . .		231	„	Nadavk (agio) srebra:		
„ „ 1839 . .		124	„	na 100 fl.	36½	fl.

Odgovorni vrednik: *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik: *Jožef Blaznik.*